

OTÓN CATALÁN, Josep.
Tabor. El Déu amagat en
l'experiència. Editorial
Claret, Barcelona, 2020.

Original rebut: **10.04.2021**
Data d'acceptació: **18.04.2021**

Xavier Garí de Barbarà

Josep Otón Catalán és un historiador i teòleg atípic i, al mateix temps, un autor extraordinari. Es dedica tant a la docència com a la recerca, exerceix la docència en l'ensenyament secundari i es dedica a la recerca en la triple reflexió sobre educació, espiritualitat i qüestions bíblicopastorals. La seva tesi doctoral ja va ser ben original, i marcà una tendència en la seva trajectòria investigadora: recerca sobre les implicacions educatives de la filosofia de la història de Simone Weil. Des d'aleshores, és un autor prolífic que en els darrers anys ha intensificat les seves publicacions amb nombrosos llibres i articles. Otón ha rebut, per la seva obra, nombrosos guardons amb diversos premis i reconeixements, tant per les seves investigacions com també per la tasca divulgadora. La seva dedicació docent culmina com a professor a l'Institut Superior de Ciències Religioses de Barcelona.

Otón publica en tres fases el seu treball intel·lectual de cristià i catòlic que vol entendre el món on viu i respondre a l'espiritualitat que hi sobreviu, i a la pastoral necessària per accedir-hi. En primer lloc, entre 2000 i 2002 s'inicia amb assajos sobre l'experiència mística que pretén contrastar-la amb la formulació religiosa contemporània. Foren tres publicacions molt suggeridores que marcaren, decididament, els inicis d'Otón. Interrompé aquest procés inicial tan important amb la culminació de la citada tesi doctoral centrada en Weil, i publicà les seves investigacions en diversos llibres entre 2007 i 2009. Són obres en les quals traça una interdisciplinarietat ben interessant entre els camps de la història, la filosofia, la teologia i la pedagogia. Otón demostra, amb aquests escrits, una coincidència sorprenent amb Weil, la qual cosa demostra la profunditat a la què ha estat capaç d'arribar per a la comprensió, i fins i tot adhesió, del pensament de la filòsofa francesa.

Els que podríem considerar com a assajos de maduresa, segons Felipe Alguero, són els que publica entre 2014 i 2018: tres obres que responen a aquells tres assajos de la seva primera fase investigadora, on la mística, l'espiritualitat de la recerca i la manera de viure aquella profunditat interior en la postmodernitat actual són les grans motivacions en les què Otón cada vegada brilla més.

L'obra actual acaba de redactar-se en ple confinament per la pandèmia del 2020. El per què del títol d'aquest llibre no és, com en qualsevol obra, una casualitat. El mont Tabor, situat a Galilea, és el lloc més raonable on va esdevenir-se la transfiguració de Jesús, una extraordinària experiència que sembla mostrar la dimensió humana i divina de Jesús davant tres selectes deixebles: Pere, Jaume i Joan. Al títol de "Tabor", l'autor li concedeix un subtítol aclaridor que centra el concepte clau de tot el llibre: "El Déu amagat en l'experiència".

Otón parla d'un Déu que hi és però que guarda un enigmàtic segon terme, d'aquí l'adjectiu "amagat"; però Otón també parla reiteradament de la necessitat de l'experiència. La fe, per a l'autor, necessita de la vivència personal i profunda per obrir-se pas i caminar endavant. I cada època té els seus reptes en aquest camí, de manera que Otón es posiciona davant la postmodernitat.

Josep Otón ha publicat un llibre necessari. Intenta demostrar la importància de l'experiència espiritual en la vida cristiana. I sembla que pensa especialment en els joves i en la societat actual, perquè tant uns com l'altra necessiten tornar a les experiències profundes per recuperar el sentit vital. Just aquest sentit vital sembla haver entrat en crisi, com tantes altres coses ho han fet en aquestes dècades dels tombants del segle XX a XXI. L'autor escriu assumint que estem davant d'un canvi de paradigma, i l'experiència mística i espiritual és la que pot donar avenços decisius en aquest context de transformació profunda.

L'obra, composta per set capítols, amb pròleg de Mons. Antoni Vadell, bisbe auxiliar de Barcelona, introducció i epíleg, l'autor la comença contextualitzant religió i postmodernitat en primer lloc, per passar a centrar el cristianisme en una era que reclama l'experiència profunda a la què ens hem referit anteriorment. En aquest segon capítol l'autor treballa especialment en clau pastoral, la importància de la vivència de la fe, que particularment el jovent busca amb més inquietud.

Els capítols tres i quatre se centren en el Déu Creador, per una banda, que el relaciona amb una de les seves autores predilectes, Simone Weil; i, per altra banda, el segon capítol passa a situar-se en el context del mont Tabor i la significació de la transfiguració de Jesús amb la profunda experiència dels deixebles presents. Finalment, els tres últims capítols fan un repàs, en primer lloc, del pas de Crist per Jerusalem (les relacions amb les masses, l'entusiasme i embogiment de la gent), i l'experiència integradora que feu Jesús, fent-la viure als qui realment s'hi acostaven amb sinceritat. L'obra acaba referint-se a la imatge del camí com a dinàmica de vida que apropa el creient a Déu, tot dotant-lo d'un sentit vital.

Josep Otón escriu en 175 pàgines de lectura àgil (que no vol dir superficial) un repàs a la trajectòria de l'experiència espiritual que tot cristià viu, a partir de la realitat de l'Esperit Sant. Aquest té la missió —diu l'autor— d'intervenir en la història de la humanitat, tocant el cor de les persones a partir de les experiències espirituals profundes. Un llibre imprescindible, amè, lúcida i necessari en els temps que ens ha tocat viure.

